Ч. 259. (9.819) Львів, второк 12. падолиста (30 жовтня ст. ст.) 1918 Рік XXXIX.

ДІЛО

РЕДАНЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов. Конто почт. відкл. 26.726. Адреса тел.: „Діло—Львів". Число телефону 565. Рукописів редакція не вертає.

ПЕРЕДПЛАТА в Австро-Угорщині: місячно . . . . 5·— К. квартально . . . 15·— „ піврічно . . . . 28·— „ цілорічно . . . . 56·— „ у Львові (без достави): місячно . . . . 4·— К. квартально . . . 12·— „ піврічно . . . . 22·— „ цілорічно . . . . 44·— „ в Німеччині: піврічно . . . . 28·— М. цілорічно . . . . 56·— „ За зміну адреси платить ся 50 с.

Ціна оголошень: Ряд петитової, кожночасний або його місце 60 с., в окруженій 1 К., в однотягових 1·50, в рекламній части перед або по текстових 2 К. Найменша 2 К. Самостійні друком подвійна. Оголошення по суботі (вечірнє оголошення). Постійні оголошення по особливих умовах. Одно проміряне коштує у Львові с. на провінції с.

Часопис Видавничої Спілки „Діло". Відповідальний редактор: Д-р Василь Панейко.

Ідеал цілої нації.

Львів 11. падолиста 1918.

Українська Національна Рада яко найвища власть українських земель бувшої австро-угорської монархії в змаганню до здійснення національного ідеалу всього українського народу поручила вчора Державному Секретаріятови Західно-Української Держави поробити потрібні заходи в цілі зєдинення всіх українських земель в одну самостійну, незалежну, вільну, демократичну державу.

Ухваляючи одноголосно цю резолюцію, Українська Національна Рада вступила на шлях виконання віковічного заповіту всіх тих славних геній України в минувшині, котрі чи то в зброю в руках, чи політичною акцією від шістьох віків, відколи польські анексіоністи роздерли живе тіло українського народу, докладали всіх зусиль, щоб наново зєднити в одну цілість всі українські землі. Свою ухвалу вихопила Українська Центральна Рада в серця усієї української нації по цім і по тім боці Збруча, а передовсім в серця тих, що, не зважаючи на ніякі аргументи практичної політики, виділяли в своїм серці ідеал зєдинення української нації на цілій її території розселення і зложили Ганнібалеву присягу, що своє життя за цю ідею положать.

На сторожі цієї ідеї стало Українське Січове Військо, вся жива частина української інтеліґенції, усе селянство в західніх українських землях, а на території Придніпрянської України втіляє в собі цю ідею Український Національний Союз, в якім обєднані всі політичні та громадянські організації Української Держави, від проводом нашого знаменитого письменника Володимира Винниченка.

Державний Секретаріят Західно-Української Держави, який має поробити потрібні заходи в цілі зєдинення всіх українських земель в одну державу, жде тяжка, але вдячна праця. Майбутні приготовання простягаються на всі поля суспільного, економічного й політичного життя, бо ж західні українські землі, перед віками відорвані від свого головного пня, жили своїм окремим життям.

Праця Державного Секретаріяту під цим оглядом мусить бути наскрізь творча. Умова творчости залежна вже від гасла, яке зєднило всі українські верстви в найдальших західніх закутинах в теперішнім змаганню нашої нації. Цим змаганням є повне визволення нації не тільки під політичним, але й суспільним, культурним і економічним оглядом. Повна демократизація всіх установ, від сільських почавши, на найвищих державних скінчивши, та порехід землі на власність тих, що оброблення її зрошують своїм кривавим потом, це також необхідність на шляху здійснення ідеалу української нації, як і повне політичне визволення через утворення власної самостійної, незалежної, вільної держави.

Ці гасла визвольного руху українського народу в його західніх землях уже своїм характером гуртують і ту частину українського народу, що живе на західніх землях, коло прапору та програми, виставлених Українським Національним Союзом у Київі. Не на те цілі століття страждали українські народні маси в економічнім кріпацтві, щоб польських, мадярських чи румунських панів переміняти на своїх, ще й до того оброслих московським мясом, не на те цілими віками не мали жадних прав, щоб польських, мадярських і румунських автократів заступили українські або підшиті в українську шкуру московські автократи, не на те визволяються з польського й мадярського ярма, щоб замінити його на московське.

Український народ західніх земель змагає до зєдинення всіх українських земель в одну державу, але державу демократичну в найкращім розумінню цього слова, в якій переведеноб земельну реформу по бажанню народніх мас, створеноб новітнє охоронне робітниче законодавство й де воля зорганізованих народніх мас булаб дороговказом державного будівництва.

Заприсяження Державного Секретаріяту.

Львів, 11. падолиста 1918.

Вчора о год. 11·15 передпол. відбулося в передавдієнціональній салі бувшого намісництва складання службового приречення Державним Секретаріятом.

О год. 11 Державний Секретаріят (за виїмком секр. публичних робіт д-ра Івана Макуха і секр. шляхів Івана Мирона, котрі не могли ще прибути до Львова) і члени Ради удаються до салєти бувшого намісництва. В коридорах і вдальших салях ожидають їх представники Начальної Команди Українських Військ, отаманів і сотників поодиноких бойових відділів, представники бойових формацій, урядники бувшого намісництва, з теперішнього секретаріяту внутрішніх справ, громадські діячі, представники наукового світа, літератури, преси і т. д.

Рівно о год. 11·15 заявляються сами. Старенький ветеран нашої політики проф. Юліян Романчук оголошує: Панове, Державні Секретарі І У. Н. Р. надіялися вас великим довірієм: будуєте тут нашу державність. Є це важке завдання, котре переймаєте у незвичайно трудну хвилю. Маєте тепер в мої руки зложити приречення, що те завдання сповните по своїм сумлінню. П. шеф президіяльного бюра Ради Державних Секретарів відчитає текст приречення, а ви позволите постарятесь слова і закінчите те приречення подаванням рук мені, як делегатови У. Н. Р., а крім того кожний з вас підпише текст приречення.

Д. стола піднолить голова Державного Секретаріяту і секретар фінансових справ др. Кость Левицький. Тимчасовий шеф президіяльного бюра Ради Держ. Секретарів др Степан Витвицький читає текст (поданий на иншім місці), а складаючий приречення повторює слово за словом. Відтак наступає подання руки і підписання тексту. Опісля складали приречення инші держ. секретарі в такім порядку: др. Льонгин Цегельський, др. Василь Панейко, Ярослав Литвинович, Олександер Барвінський, др. Іван Коровець, отаман Дмитро Вітовський, Антін Чернецький, др. Степан Баран, др. Скіпр Голубович і Олександер Лисецький.

Проф. Юліян Романчук: Ви, панове, державні секретарі склали приречення, рівне присязі. Не сумніваємося, що те приречення в цілости буде додержане, що всі свої сили, своє знання, досвід поладжете нашій державі для добра українського народу, на благо цілого населення.

Голова Держ. Секретаріяту др. Кость Левицький: Ми свідомі цього обовязку, який ми прийняли на себе серед граду куль і незвичайно важких обставин. Вступаючи в уряд уважаємо за відповідне зазначити, що стоїмо на демократичнім принципі. Ми вийшли з народу і для народу буде присвячена наша праця. Нашим обовязком — берегти добра і права Західно української Держави, нашим змаганням забезпечити лад, спокій і добробут держави. Лиш український режім буде в нашій державі. Цілому населенню без огляду на національність і віровизнання, без огляду на соціяльне уверстування будуть запоручені всі права і рівні права, так соціяльні, як і політичні. Лад в нашій державі буде, коротко кажучи „без хлопа і без пана".

Це відношення буде висловлюватись у всіх установах, законах і порядкови так сьвята нашого народу, як инших народів нашої держави. Тому й перші кроки нашої діяльности мусимо ставити рішучо, твердо, але й розважно. Першим нашим завданням—завести лад і спокій та допомогу суспільности, зневірений воєнним лихоліттям. Відтак мусимо взяти під розвагу проблему земельної реформи. Робітничий стан мусить одержати охоронне законодавство, відповідаюче до життєвих вимог дня, найкраще й найціннійше добро людини: життя і здоровля мусить бути шановане, хоронене і забезпечене.

І инші суспільні верстви мусять бути вповні забезпечені в нашій державі. Мусимо як найскорше завести добру, справедливу і справну адміністрацію, мусимо подбати і про всі наші справи державного і суспільного життя. В своїй праці все матимемо на увазі той великий ідеал нашої нації: зєднання всіх українських земель в одну, велику незалежну, суверенну і демократичну Українську Державу. Нехай живе Український Нарід! Нехай живе крайова і непобідима Українська Держава! (Гучні оплески і окрики: Слава Державному Секретаріятови!)

Член Ради о. Олександер Стефанович складає побажання Державному Секретаріятови в імени власти і церкви.

Ще раз промовив коротко проф. Юліян Романчук і таким чином покінчено важний правно-державний акт.

Текст приречення державних секретарів.

Я (імя і назвище), іменований державний секретар справ.... Західно-української Держави, прирікаю, що мої з тим урядом получені обовязки сповняти-му по мойому найкращому знанню і згідно з моєю совістю, усі мої сили присвячу для добра моєї Держави та її інтересів берегти-му у всяких відносинах.

Українська Національна Рада.

Львів, 11. падолиста 1918.

Вчорашнє засідання Ради розпочалося о годині 9. рано. Головує д-р Лев Ганкевич. На засіданню присутні всі державні секретарі крім д-ра Івана Макуха і Івана Мирона, котрі не могли ще прибути до Львова.

Член Ради д-р Михайло Новаковський заголошує наглє внесення такого змісту: У. Н. Р. Західно-української Держави проголошує злуку цієї Держави з всією Україною і вливає свій Секретаріят до негайного переведення цієї злуки в життя.

Над внесенням розпочинається надзвичайно жива дискусія.

Перший приходить до слова д-р Роман Перфецький. Він в загальних зарисах підтримує внесення д-ра Новаковського. Стоїмо на шляху реалізації власної державности. Поєна реалізація нашого всенародного і всеукраїнського ідеалу тільки тоді буде здійснена, коли не буде ніяких кордонів. Ті мотиви, котрі дня 19. жовтня вздержували нас від рішучого кроку — проголосити зєдинення всіх українських земель, нині є без вартости. Крім того наближається хвиля мирового конгресу. Не сміємо стати там розбиті на дві части хочби і у власних державних організаціях. Ми є одною нацією, мусимо бути й одною демократичною державою. Те, що від давна горіло в наших серцях, мусимо тепер засвідчити перед цілим світом, перед лицем всіх народів і держав. Бесідник горячо підпирає загальний тон внесення д-ра Новаковського, не може згодитися тільки

ки на свого рода безпосередність формулювання. Тому ставить в тім самім напрямі нове внесення:

„У. Н. Р. як найвища власть українських земель бувшої австро угорської монархії в змаганню до здійснення національного ідеалу всього українського народу поручає Державному Секретаріятови поробити потрібні заходи для з'єдинення всіх українських земель в одну державу."

В тій формі найкраще і найпевнійше зможемо висловити і наше змагання і намагатися його здійснити. За внесенням промовляє його співтворець д-р Михайло Лозинський. Державний Секретаріят на основі нашої формули має поробити заходи задля з'єдинення всіх українських земель. Маємо з'єднатися з Україною, із справдішньою народньою Україною, а не з тими, котрі репрезентують об'єдинительну думку.

Секретар заграничних справ д-р Василь Панейко приєднується до думок д-ра Перфецького і д-ра Лозинського. Сумніви що-до негайної злуки з теперішньою державною Україною підносять о. Олександер Стефанович, секр. віроісповідань Олександер Барвінський і секр. внутр. справ д-р Льонгин Цегельський. Останній бесідник сильно підкреслює орієнтацію теперішнього гетьманського уряду на „єдіну, неделіму", і тому мусить він рішучо противитись внесенню д-ра Новаковського; внесення д-ра Перфецького є до приняття.

За внесенням д-ра Перфецького промовляв ще секр. військових справ отаман Дмитро Вітовський. Нема сумніву, що всі ми є за з'єднанням з великою Україною, всі змагаємо до здійснення нашого ідеалу. До певної міри можна вирозуміти мотиви, які здержували наших політиків не сказати того всього 19. жовтня. Тепер ті мотиви значно ослаблені з одного боку, а з другого мусимо народови виразно сказати, що стоїмо на точці з'єдинення, тим більше, що широкі маси селянства, робітництва і все військо бажають з'єдинення. Відкладати того не можемо, мусимо йти по лінії бажань і змагань народу. — Відтак д-р Лозинський ще раз просить Раду приняти внесення д-ра Перфецького. Після того д-р Олександер Колесса звертається до голови Державного Секретаріяту д-ра Костя Левицького з проханням висловити думку уряду в цій справі.

Голова Секретаріяту запрошує секретарів на нараду. По 5 хвилинах вертає Секретаріят до салі засідань, і голова проголошує: На підставі одноголосної постанови Державного Секретаріяту маю честь заявити, що Державний Секретаріят одноголосно рішив згодитися з внесенням д-ра Перфецького (бурливі оплески).

Після цього голова Ради д-р Лев Ганкевич піддає під голосування перш усього внесення д-ра Новаковського, котре одержує 2 голоси, а відтак внесення д-ра Перфецького, за котрим голосує ціла Рада включно з Державним Секретаріятом.

О год. 11. переривається засідання, а У. Н. Р. удається до бувшого Намісництва задля прийняття урядового приречення від Державного Секретаріяту.

О год. 12 відкрито продовження засідання. Члени Ради вносять ріжні побажання до поодиноких секретарів. І так звертається увагу п. секр. внутрішніх справ на конечність негайного створення державної поліції у Львові. Рівнож підносять домагання до п. секр. фінансових справ що до скорого наладження державних фінансів.

Член Ради Михайло Петрицький згадує про конечність негайного заснування українського університету у Львові. Справа, за котру Українці стільки літ боролися, мусить бути негайно полагоджена. Управляючий секретаріятом освіти Олександер Барвінський повідомляє, що Рада Державних Секретарів поручила йому зробити нарис створення всього шкільництва та що він прийде з готовим законопроєктом на одно з найблищих засідань Ради Секретарів, після чого законопроєкт предложиться У. Н. Р.

Член Ради Олеккандер Кульчицький ставить запитання до п. секр. військових справ, чи мається на меті взяти на увагу справу причинків для родин, котрих члени служать в українській армії, чи думається про забезпечення інвалідів, дальше вдів і сиріт по впавших за свободу нації та про видання спеціяльних відзначень для заслужених в боях. П. Секретар військових справ Дмитро Вітовський вияснює, що все те мається на увазі, одначе не можна справі такої великої ваги відразу полагодити. Вони вимагають застанови і пильного розгляду. Для інформації зазначує він, що військові причинки виплачується, як і передше, на основі австрійського закону. Що до инших справ, порушених п. інтерпелянтом, зазначує, що в короткому часі будуть внесені на розгляд Ради відповідні законопроєкти. Дальше запитує п. О. Кульчицький, чому урядових повідомлень і відозв не друкується в єврейській мові. Голова Ради д-р Лев Ганкевич подає до відома, що на вчорашнім засіданню Ради Секретарів постановлено всі урядові повідомлення і відозви видавати в 4 мовах: українській, польській, єврейській і німецькій.

Відтак порушено ще деякі дрібні справи, а обгорорювання відношення до гав. польської боївки у Львові, започаткованого М. Петрицьким, відложено до нинішнього засідання.

З голосів преси про перехід власти в Східній Галичині до У. Н. Р.

Львів 11. падолиста 1918.

Уся европейська преса, як виходить з тих газет, що дійшли до наших рук, відгукнулися на перейняття власти в краю Українською Національною Радою, зокрема на львівські події, викликані збройним виступленням польської меншости в краю проти нової власти у Львові.

Дуже гаряче відгукнулися на ці події наші наддніпрянські браття. „Нова Рада" в числі з 6. падолиста в статі „Кров" пише:

Події в Галичині пішли таким прискореним темпом, який може бути навдивовижу навіть для нашого взагалі горячкового часу. Поллялась кров, зайшли бої... Напастницька тактика польських анексіоністів дала таки свої плоди. І от маємо вже те, що вона засівала...

Для Галичини східньої, заюдненої українським народом, справа самостійного порядкування у себе дома власними ділами — то справді питання життя чи смерти. Століттями проводять Українці за це боротьбу і от напередодні здійснення їхніх надій — надає кордон між Галичиною та Польщею. Погроза цілого життя готова зробитись фактом. І люде схопились за зброю. Полилася кров.

Важко говорити спокійно перед лицем таких подій, особливо маючи на увазі ту систематичну провокацію, яка здавна йшла з польських кругів, а останніми днями набрала гомеричного розміру. Кликати тепер до тихомирного розмежування — пізно вже. Сталось те, що мусіло статися, коли виходять і запановують над усім непогамовані заборчі апетити. І тепер треба тільки побажати, щоб справедливе діло неминучої самооборони дійшло до щасливого кінця і з найменшим числом жертв.

У „Відродженню" з 6. падолиста в передовиці читаємо: „Події, які з незвичайною бистротою розвиваються на нашій західній межі — в Галичині й на Холмщині, повинні прикувати до себе увагу українського громадянства й українського уряду."

Пригадавши далі, як розвивалися ці події, пише газета: „Польського намісника й ліквідаційну комісію мали підперти збройною силою польські легіони, які, виконуючи наказ польського командування, розташувались по всіх місточках південно східньої Галичини посувались на Львів. Треба пригадати, що ці легіони відіграли у війні дуже ганебну ролю. Після очищення Галичини від російської окупації ті легіони разом з дикими мадярськими полками вішали українських селян і попів неначеб-то за зраду проти Австрії. Розуміється, що українські селяне не могли їм того забути. І от, як тільки стали очевидними заграбницькі пляни польського уряду, в Галичині вибухло всенародне українське повстання, яке змело в один момент польських легіонерів."

З неукраїнських дневників Київа „Кіевская Мысль" стверджує таке: „В Східній Галичині без сумніву творять більшість Українці. Коли в основу нового державного поділу положити етнографічний принцип, очевидно треба признати, що Поляки не мають жадних прав до східнього краю Галичини." Одначе справа ускладняється з причини великого проценту польського населення по містах і газета закликує польську й українську демократію напружити всі сили, щоб полюбовно повести розмежування згідно з таким простим і ясним демократичним принципом, як свобідне висловлення волі народу.

З німецьких голосів маємо спромогу подати голос „Berliner Tageblatt-у", що з приводу подій в Східній Галичині пише таке: „Стара, скрита ворожнеча між Поляками й Українцями в Східній Галичині розкоявилася в теперішній момент, коли розпалася стара австрійська централістична держава

„Поляки вже в січні цього року сильно обурилися, коли тодішній австро угорський міністер закордонних справ Чернін при мирових переговорах з Україною признав право Українців до Холмщини й обіцяв Українцям Східньої Галичини повну незалежність від польсько-галицької управи. Вони не заспокоїлися доти, поки гр. Чернін не пішов на відпустку. До обидвох областей, Холмщини й української Галичини, вони й давнійше мали претенсії, так само, як і домагання звороту їм широких земель Литви, Білоруси, а також і пруської Німеччини тому тільки, що частина населення цих земель. — Поляки, але майже в усіх тих краях, особливо в Східній Галичині, Поляки находяться в меншости. Тому нічого дивного, що тоді, коли народи Австро Угорщини здійснюють своє право на самоозначення, також Українці пробують скинути з себе польську опіку.

В теперішнім часі має Польща в своїм розпорядженню тільки дуже мініатюрне військо, 4—5 тисяч людей, яке майже виключно находиться у Варшаві".

Далі зазначує газета, що те військо, яке бореться з Українцями, це польські частини бувшої австро угорської армії, й що Українці під військовим оглядом мають перевагу, й пише далі так: „Коли Львів і населений в більшости Поляками, все-таки нема сумніву, що він взагалі має український характер уже тому, що вся околиця міста майже виключно заселена Українцями.

Вся преса стала по боці Українців з винятком — польської. Польська преса, як і польська суспільність, не можуть того зрозуміти, що немає Українця, котрий вибирався-б загорнути якусь частину польської етнографічної території для України, як вони посягають своїми імперіялістичними руками по Східню Галичину з нафтовими теренами.

Під цим оглядом типовим є голос „Kurjer-a Warszawskiego", що робить настрій в польській публичній опінії. Його голос достроюється до непримиреного становища цілої польської суспільности в східно-галицькій справі.

„Збройний замах Українців на Східню Галичину, — пише газета, — розуміється, є подією першорядної ваги, яка накладає на польське правительство величезні й дуже відповідальні обовязки. Не сумніваємося, що тим буде показана енергія в ділянню, гідна великих народніх інтересів, які тут в гру входять. Правительство може бути певне, що в цім випадку знайде в народі безумовну й однодушну піддержку".

Кинувши потім камінем на „український мілітаризм", кінчить газета свою войовничу статю: „Наш нарід від кінця до кінця Польщі зрозуміє, що його честь, його слава, його патріотизм — кличуть його до діла".

Не потребуємо зазначувати, що польське нахабство кличе увесь український нарід до такоїж однодушної оборони.

Установлення власти У. Н. Р. в краю.

Стрий.

Пос. д-р Володимир Сінгалевич зорганізував Стрийщину й сумежні повіти. Староство в Стрию обійняв меценат д-р Гарасимів, повітову раду о. Нижанковський, почту д-р Калитовський, суд д-р Кульчицький, зелізничу стацію інж. Турин. В місті Стрию організується велика міська міліція. Комунікаційні засоби, як биті шляхи й зелізничі шляхи, обставлені військовими патрулями. Військовим командантом є сотник Котович. Зайнято податковий уряд з готівкою. В місті й повіті панує повний супокій, життя пливе нормальним шляхом. Зелізниця до Старого Села через Ходорів є в наших руках. Полонені з Угорщини вертають тисячами парах через Стрий і звідсіль повстають великі траспортові трудности. Багато полонених вертає пішки з недостачі вагонів і тому війти дістали наказ в справі прокормлення тих полонених, щоб охоронити населення перед грабіжами. Війти по селах присягли на вірність новому правлінню і цілий адміністраційний апарат функціонує дуже справно.

Стоянів.

В Стоянові перейшла державна власть в українські руки зовсім спокійно. Місцевим комісарем Стоянова став селянин Заремба. Військовим командантом є поручник Юрій Жмур. Зорганізовано також міліцію під проводом хорунжого Косара. Українська міліція перейняла в Стоянові увесь матеріял від військових команд бувшої австрійської армії, розброїла їх, а чужинців відіслала через Сокаль до дому. Ліквідація живого інвентаря, перебрана від військових відділів, ведеться спільно з повітовим комісарем і місцевою українською командою. В значній части віддається тягло потребуючим селянам з уживання до робіт. Розброєно неукраїнське населення і заряджено загальну мо-

Добровольці до Української Національної Армії зголошуються

у Львові при ул. Курковій ч. 12.

більшою всіх здатних до зброї від 18 року життя. Зорганізовано також жандармерію. Повітовим комісаром став інж. Ростькович.

Турка над Стр.

З дня 2. на 3. с. м. розіслано по всіх селах турчанського повіту то кінних то піших післанців, аби вчасним ранком явилися в повітовім місті в як найбільшім числі озброєні селяни і місцеві інтелігенти в цілі перейняття урядування в повіті іменем Української Держави. Сотня з Липя під проводом свого пароха о. Юліяна Присташа вибралися в Хашові, звідки під прогодом пор. Васильова подались на постерунок жандармерії в Лімній і його розоружили, а здобутими зброями озброїлися прочі селяни. Опісля удалися селами Бережок, Жукотин, Вовче збираючи коло себе чимраз більше людей на вільне місце перед Турою і звідси серед зливного дощу удалися дня 3. с. м. коло год. 10 рано до Турки. Тут подалися до рільничої експозитури і тут озброївшись ті, які доси не були озброєні, а опісля в числі около 120 удались до військового тартаку і так заряд тогож, остаючий під угорською і німецькою командою, передав добровільно в руки відпоручників Української Національної Ради всі свої агенди як касу, магазини і ин. Команду над військовим тартаком обняв пор. Васильків. Опісля перебрано власть як в місті, так і в цілім повіті. В повіті заведено военний стан, военним комендантом повіту іменовано пор. Турка, комендантом міста пор. Литвинова. Управу староства перейняв І. Іськевич.

В середу зібрались відпоручники всіх громад і тоді вибрано прибічну раду в повіт. комісарем п. Всеволодом Ріпецьким, канд. адв. з Самбора. Постерунки обсаджено новими людьми, одначе богато з давних жандармів Поляків зголошується до служби. Між иншими зголосився дотеперішний комендант пов. жандармерії п. Шляхетко. Жандармерія в Лімній прочувши переворот спершу телеграфічно в жандармерію в Старім Самборі, звідки дістала поручення не затримувати девертирів; в разі, коли утвориться Національна Рада, щоб тій стати до диспозиції, колиб мало наступити розоруження, віддати сружя і уникати проливу крови. В Турці добуто богато військового майна, найвато 100 штук худоби і 10 коней, в околиці склади сіна.

Урядники Поляки по більшій части згодились стати до диспозиції Укр. Нац. Ради і зложити присягу.

місті та повіті повний спокій.

Звідомлення Начальної Команди Українських Військ

в дня 11. падолиста 1918.

Протягом останньої доби положення у Львові не змінилося. Настрій наших боєвих сил знаменитий, підкріплення в краю наплівають невпинно. Наші хоробрі війська, свідомі своєї важної задачі, розбивають всюди польські ватаги, що тут і там пробують наблизити ся до наших становищ.

Вчора Поляки умістили на горбі за митрополичою палатою від вул. Городецької три гармати і одну коло Єзуїтського городу. Наша артилерія влучними вистрілами приневолила сі гармати до мовчання й до відвороту. Крім того розбито коротсєн одну гармату на Гинл'вій горі.

В околиці вул. Замарстинівської Поляки пробували підсунутися до нашої постів, однак із прогнано ручними гранатами.

На Персенківці наші заняли міст на стрийській дорозі і відтяли польські ватаги, що збиралися в Сокільниках.

Визначився хор. Меркун, що держить від довшого часу заняті становища і сильними вилами вперед угружені цивільні ватаги далеко.

В ночи підсунувся ворог під одну в бастіонів цитаделі, одначе наші воїни його розбили.

Нині перед полуднем наша артилерія обстрілювала Гнилківську гору, Стрийський парк і Кадетську школу. Короткий час обстрілювано також міську різню, де збираються ворожі ватаги.

Шеф штабу.

Литовська Держава.

Київ, 6. падолиста 1918.

З Вильна доносять: Литовський сойм зібрався в понеділок 4. с. м. та радив над основними принципами конституції будучої литовської держави. Рішено запросити до спільної праці національні меншости. В найблищих днях буде вибраний президент міністрів.

Зайняття Трієсту.

Одеса, 4. падолиста 1918.

Місцеві австрійські круги одержали вістку, що Любляну й Трієст зайняли війська держав порозуміння.

Радіотелеграма з Трієсту доносить: Комісія італійських і словінських партій взяла на себе управу міста і журбу за порядок. Намісник і начальник поліції покинули місто.

Дня 3. падолиста у вечері приплили знову до Трієсту дві італійські торпедові лодки та два транспорти, що висадили італійські війська. Начальник італійського експедиційного корпусу розпустив самоуправу, заявивши, що він назначений губернатором Трієсту.

До німецького народу.

Київ, 7. падолиста 1918.

Німецьке правительство видало таку відозву:

До німецького народу!

Тяжка біда налягла на весь світ і на німецький народ, але ми мусимо її й наслідки її перемогти. Вже сьогодня мусимо ми працювати для щасливішої будучини, до якої німецький народ має повне право. Важніше вже осягнено: рівне виборче право в Пруссії забезпечене, утворилось нове правительство з представників більшости райхстага, райхсканцлер та його співробітники при виконанні своїх обовязків потребують довіря райхстага, а вся сила народу, основні права перенесені в особи імператора на народне представництво, на виповідження війни й заключення перемирря потреба ухвалу райхстагу. Военне командування піддягає відповідальному райхсканцлеру. Оголошена широка амнестія, гарантовано свободу преси й зборів.

Але багато треба ще зробити. Перебудова Німеччини в народню державу, яка не стояла-б позаду инших світових держав під оглядом політичної свободи й соціального забезпечення буде енергійно продовжуватися. Це перебудування може одначе, проявити лиш тоді свобідний і оздоровляючий вплив, коли воно знайде прихильність в урядових та військових сферах, які провадили їх нету й допомагають їх переведенню в життя.

Надіємось, що наші народні товариші, які покликані для служби в урядових установах загальному добру, будуть охочими нашими співробітниками. На всьому просторі нашої держави потрібно, щоб народ сам піддержував публичний порядок.

Ми довіряємо німецькому народові. Протягом чотирьохлітньої війни наш народ доказав, що вміє оборонятися, — не думаємо, щоб він тепер, захоплений фантазіями без всякого змісту й користи допустив край до страшної біди й загибелі. Тільки дисципліни й порядку треба. Безкарність перешкоджатиме тільки заключенню перемирря. Правительство, а з ними і командування військом та флота хоче мира, вони його хочуть чесного й скорого. До того часу ми мусимо сборонати свої границі перед вступом в них ворога.

Військо, яке від кількох тижнів бореться без перестану на фронті, треба замінити иншим, його-ж післати на відпочинок. Тільки в цю метою, а не з иншою останніми днями покликано рекрутів.

Салдатам армії й флоту та їх провідним треба вложити щиру подяку. Своєю незвичайною відвагою й дисциплінною вони врятували батьківщину.

До найважніщих питань належить відбудова нашого народнього господарства, щоб повернувши з фронту до батьківщини, салдати й матроси в упорядкованих обставинах могли знайти забезпечення для себе й своїх родин. Всі великі спілки роботодавців заявили, що давніших робітників, замінених хвилево иншими, вчора приймуть на їх місця. Що торкається відшукування місця для праці й допомоги безробітним, обезпечення помешканням та инших заходів, то в цьому напрямкові частинно ведеться підготовча работа, инші вже переведені в життя. Так само з заключенням миру поліпшиться харчування, як і инші життьові відносини.

Німецькі чоловіки й жінки! Боротьба й мир — не наша спільна мета. Держава і союз німецьких держав — наша будучина. Довіря так нам необхідне в тяжку годину, є нічим иншим, як довірям до німецького народу, до себе самого, своєї будучини. Тільки посвята всіх своїх сил батьківщині забезпечить нам її будучність.

Берлін, 4. падолиста 1918 р.

Райхсканцлер принц Макс Баденський. Заступник райхсканцлера фон Паєр. Віце-през. прузького мін. Фрідберг. Держ. секр.: Зольф. Редер, Кройзе, Рюдлін, Вальдов, Штейн, Шейдеман, Гребер, Еріберґер, Гаусман, Бауер, Трімборн, Ман, Шеух.

Відокремлення Ісляндії від Данії.

Київ, 6. падолиста 1918.

З Стокгольму під датою 2. падолиста доносить бюро Вольфа таке: Голосування що до відокремлення Ісляндії від Данії серед населення Ісляндії, як доносить „Berliner Tidende", дало такий вислід: 12340 голосів висловилося за відокремлення, а 957 проти. Одначе в багатьох місць ще не одержано вислідів голосування.

ВСІ НОСЯТЬ І
ВІДЗНАКУ
СОБОРНОЇ УКРАЇНИ
на спомин революції і свободи України 1917 р. з воєнно срібного металю.
1 К. 50 с.
Комітети і Товариства повинні замовляти визначки, щоби не чекати. — Вісти з Заграви" Львів вул. Руська ч. 20. — „Wisty z Zagrody Lemberg Ruskagasse 20. 819 1—2

НОВИНКИ.

Львів, 11. падолиста 1918

— **Канцелярія Української Національної Ради у Львові просить всіх, що були свідками або мають певні дані про незгідний з міжнародним правом скоєні поляками (стрілянина з вікон і підвалин, участь цивільної людности у воєнних акціях, переслідування українського цивільного населення польськими возючими бандами, стрілянина в часі завішення оружя і т. д. зводять згодитися особисто в канцелярії Української Національної Ради в цілі подання ближчих звісток. — Матеріяли потрібні для архіву Укр. Нац. Ради.**

— **Б. намісник гр. Гуйон** виїхав передучера німецьким поїздом зі Львова на Броди—Ковель і через Королівство Польське й Німеччину буде пробував дістатися до Відня.

— **Україна й Московщина.** Комісія для товаробміну, обговоривши справу товарового обміну з Московщиною, ухвалила: 1) Признати бажаним товаровий обмін між Україною і Московщиною. 2) Для лійсного й успішного переведення в життя товаробміну необхідно обидві заінтересовані сторони, себто Україну й Московщину, поставити в однакові умовини. 3) Практично переводять товаробміни кооперативні, харчові союзи та стовариш. суспільного характеру на території України, а замість за що кооперативні й суспільні союзи, а також і приватні особи України користуються такими самими правами на території Московщини. 4) Союзи, що увійшли на цих основі в справі товаробміну на Україні та Московщині, не можуть претендувати на монопольні права на цілі і инші товари. 5) Товаробміни України з Московщиною відбувається на основі правосильного на Україні закона з 14. серпня 1918.

— **Фридрих Адлер**, що дістав амнестію на конгресі австро-німецької совіял-демократії, котрий саме відбувається, вибраний до партійної управи.

— **Українсько-румунський договір.** Румунське правительство виповіло з торговельного договору, який заключив Кедрецку з Україною, і приповує зараз приступить до товарообміну. Румунія може дати Україні велику скількість нафти, а за те сподівається одержати харчові продукти.

— **Німецький посол у Київі.** В зв'язку з новою політичною ситуацією німецький посол у Київі барон Мум не повернеться вже більше на Україну й одержить назначення на иншім місці. Цими днями має приїхати до Київа новий німецький посол.

— **„Польща-Литва-Україна".** Під таким заголовком доносить „з Женеви" найновіші краківські газети: „Мимо різних заяв польських бюр інформують нас з міжнародних кіл, що західні Европи найрадше бачили Польщу історичну, тобто обнявши в союзі: річного з рівнин Литву й Україну. Може це виглядати заходу безбарвно бої на сході і накладнить до якоїсь розваги інтересів цих народів та їх культурних й економічних завдань супротив Европи." — Такі й инші подібні перепівські псевьки звучать сьогодні по всій лінії.. кінчено.

— **Банди дезертирів в Рашеві.** Кекіяльний „Kurjer codzienny" подає подробиці нападів, які вони вчинили на лінії Рашів—Тячин—Бжаков. В суботу 2. с. м. величезні банди дезертирів, зорганізовані під проводом фельдфебля бувшої армії, розпочали погром крамниць, шинків і гостинниць. Пляд розбишак почався під Тарновом. По цілковитім знищенню всіх крамниць у Тячині банди пішли до Бжакова, стріляючи безнастанно на вістрях. В Бжаковій банди влучившися в місцеве шумовиння і почали дикий погром містечка. Польські легіоністи пробували розгнати банди, але вони казали, що коли легіоністи спинять-путь їх в розбоях, вони відвернуться до більших посідостей.

— **Фінансово-економічна комісія в Кубані на Україну** виїхала 5. падолиста, щоб закінчити торговельну конвенцію про товарообміни, вияснити деякі фінансові питання, належення обміни грошовими переводами й иншими та взаємні взносини.

— **Чеська армія.** Національна чеська рада збирається в найближчих днях покликати останні чотири річники з метою утворення чеської армії.

— **Головою угорської національної ради** став посол Гок. Дотепер займав це становище гр. Каролі.

— **В Загребі** проголосила національна рада стан облоги на чотири місяці, щоб зробити кінець безпорядкам.

— **Польське „завішення" оружжя.** Дня 6 с. м. від год. 3. над ранок заключили обі воюючі сторони договір про завішення оружжя на протяг 24 годин. Одначе ним-чого майже усі українські скупчення були обстрілювані Поляками, деякі безпосередно по завішенню оружжя. Й так перевлене слідство виказало, що польські відділи обстрілювали касарню при вул. Яблоновських, касарню Фердинанда, обстрілювали наші становища на вулицях Жовківській, Бальоновій, Замарстинівській, Міжгір'я від Єзуїтського городу і ін. Цей факт виказує виразно, що дотепер заключені договори.

— **Українське посольство на Кубані.** В раду міністрів внесено законопроект про утворення українського посольства на Кубані. Яко кандидата називають барона Буржинського.

— **Команда української державної жандармерії** кличе голошуватися до служби при жандармерії в чотирі, а комендантам повітових жандармерій приказує негайно зорганізувати пости.

— **Дирекція поліції у Львові** виказує всіх бувших урядників-агентів поліції, які тепер бажають поновити дотеперішню службу, аби в найближчих днях між 10—12 рано зголосилися в Намісництві, де дістануть ближші інформації.

Під увагу!

Всі, що їдуть на провінцію, нехай беруть з собою „Діло", бо почтовий рух здержаний.

ОПОВІСТКА.

Второк, дня падолиста 1918.

Нижші групи — вул. Зимна і Дам. — рано - кінь Мартова ч.

Вищі групи — вул. Стрийська і Урб. — рано - кінь Стшалк. К.

Касовий звіт

Скарбу Центральної Управи У. С. С. за рік 1917.

ПРИХОДИ.

1.	Сальдо на улад з 1916 р.	874·52
2.	Улад в р. 1917	37.753·83
3.	Немічники	1.586·45
4.	Підмоги, дворот	100·—
5.	Накладня сальдо з 1916 р.	10.378·14
6.	„ з р. 1917.	58 284·97
7.	Дар п. М. Василька	10.000·—
8.	Переходовий рахунок	978·50
		К. 119 956·41

ВИДАТКИ.

1.	Стрілецький улад	14.903·28
2.	Немічники	1603·—
3.	Підмоги і такси	11.226·03
4.	Накладня, видавництва	46.578·08
5.	Зарад накладні	572·33
6.	Стрілецький Музей	13 380·39
7.	Стрілецька вистава, Відень	14.679·96
8.	Переходовий рахунок	2.757·—
9.	Сальдо на р. 1918.	9.106·34
		К 119 956·41

Звіт Скарбу за рік 1917 принято до відома на нараді відпоручників всіх фільваїй Українських Січових Стрільців (Легіону, Вишкову, Кошу, Збірні) і членів Парламентарної Репрезентації дня 7. лютого 1918. у Відни під проводом голови Центральної Управи У. С. С.

Книги касові провірив п. В. Драганчук і узнав, що вони находяться в порядку, та що скарбник і книговодчик можуть отримати абсольвенне за касові рахунки в 1917 р.

Нарада відпоручників дякувала скарбникові і референтові накладні І. Боберському повне признання за сповнювання обовязків.

Відень 10. жовтня 1918.

Сотник др. Степан Смаль-Стоцький
голова Ц. У. У. С. С.
Іван Боберський, скарбник
Юліян Гарух, книговодчик
В Драганчук, провірник.

Датки на стрілецькі ціли і замови на видавництва пересилається поштою на адресу: Zentralsituug der Ukrainischen Legion Wien VIII. Lederergasse 20. Чекове конто почтової кадниці Zentralkasse der Ukr. Legion Nr. 12.259.

Від І. падолиста 1918 р.

виносить місячна передплата

за „Діло" 6 кор.

а ціна поодинокого числа

24 сот.

Так у Львові як і на провінції.

НАДІСЛАНЕ.

АДВОКАТ

Д-р Стефан Витвицький

отворив адвокацьку канцелярію

у Львові при вул. Руській ч. 3. (Ставропігійській) І. поверх. 737

ОГОЛОШЕНЯ.

СТЕПАН НИКИФОРОК, четар і **ІВАН ГАДА**, хорунжий Укр. Війська, просять взаємних о відділення. — Головний шпиталь, вул. Личаківська ч. 14. офіц. відділ 112.

Лев Гавсман зі Самбора находиться у Львові у Мовіда Бернштейна, Словацького 14. — Усі здорові. 834 1—3.

Добровольці до української національної армії зголошуються у Львові при Куриновій ул 12.

НОВІСТЬ

Вже появилася велика історична повість

Князь Ярослав Осмомисл

в двох частях: І. Зі Погорину Волость. — ІІ. За любов.

Повість нагороджена Михайловою Премією „Просвіти", має 27 аркушів друку великосісінки і кількайнадцять ілюстрацій; виніту й оцей есеїв виконав для неї артист малір п. О. Новаківський. При кінці книжки долучена спеціяльно виконана кольорова мапа держави Осмомисла та генеальогічна таблиця трех головних ліній Рюрикового роду. Папір перед-воєнний, крук чистий і виразний, нумерація сторін оригінальна, арабськими й старослов'янськими знаками.

Особливше зацікавлення викличе біографія фундатора Михайлової премії, графа М. Гашкевича, подана на вступі книжки.

Ціна 16 К. в оправі 22 К. — На поручене порто й опаковання долучити по 1 К. — Замовлення приймає Канцелярія тов. „Просвіта" (Львів, Ринок ч. 10).

!! Вже появився !!

ПЕРШИЙ ВИПУСК

„Української Літературної Скарбниці"

Л. СТЕВЕНСОН

Острів із закопаними скарбами

морська, авантурича повість, переклад з англійської мови.

Ціна 8 К.

Купувати можна в обох українських книгарнях у Львові.

Хто хоче набути більшу скількість примірників, нехай замовляє взрост у видавців під адресою: **Проф. Юрій Рудницький, Львів, вул. Здоровя ч. 12.**

При замовленнях від 50 примірників в гору видавці дають відповідний опуст.

Книжка надається головно для молодіжи. 8 10

Хто хоче читати рівні зовсім та розрадні вісті і бачити стало образ з біжучого життя Управ'ядів, нехай шле сайчас передплату на пів К 3·— ; на ґвірік К 1·— ; на квартирік вороз 6·—, на ілюстрований суспільно-господарський і літературний тижневик — —

„НОВИЙ ЧАС" Львів, вул. Руська, ч. 3.

— Чекове конто 102.680. Досилає разо читає. — 7 9 4

Укр.-нім. Самоучник

О. Солтиса (5-те видання) **ціна 6 К.** — висилає по одержанню готівки **А. Окіпш,** — **Львів, Кадецька 4.** 790 4—10

АДМІНІСТРАЦІЯ „ДІЛА"

пошукує

кілька жіночих працьовитих сил

ДО ВИСПЕДІЙОВАННЯ ЧАСОПИСЕЙ

Вимагаєся вміння української бесіди так в мові як і письмі. Платня після умови. — Зголошення в Адміністрації Ринок ч. 10/II.